

П. А. Жданчиков. – М.: ИД ВШЭ, 2010. – 363 с. – ISBN 978-5-7598-0680-6.

2. Balance sheet management benchmark survey [Electronic source] / Price Waterhouse Coopers. – Access mode : http://www.pwc.com/en_GX/gx/banking-capital-markets/assets/balance-sheet-management-benchmark-survey.pdf.

3. New frontiers in treasury management at banks [Electronic source] / McKinsey. – Access mode : <http://www.mckinsey.it/storage/first/uploadfile/attach/139921/file/evtr07.pdf>.

УДК 339.187.62(043.2)

МІЖНАРОДНИЙ ЛІЗИНГ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ

Хомутенко Л.І., к.е.н.,

доцент кафедри міжнародної економіки

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», м. Суми

Розвитку міжнародного лізингу як одного з видів фінансування, сучасної форми міжнародного кредиту сприяють загальні тенденції світового економічного розвитку, процеси інтернаціоналізації виробництва та капіталу, міжнародної економічної інтеграції, зменшення обсягу ліквідних засобів на грошовому ринку, посилення конкуренції, що потребує оптимізації інвестиційних ресурсів.

Міжнародний лізинг застосовують при необхідності реалізації проектів, що потребують більших за обсягом фінансових ресурсів в порівнянні з іншими видами лізингу. Важливою перевагою міжнародного лізингу є те, що він не впливає на платіжний баланс країни, її платоспроможність, і не збільшує зовнішній борг держави. Лізинг дозволяє отримувати доступ до закордонних розробок нової техніки, здійснювати трансфер новітніх технологій з розвинутих країн світу до країн обмежених в інноваційних ресурсах, посилює конкуренцію між джерелами фінансування і дозволяє диверсифікувати вибір форм капіталовкладень [1, с.114].

У формі міжнародного лізингу може використовуватися будь-який різновид лізингових угод. Однак у міжнародній практиці найбільш застосовуються три основні види лізингових угод: лізинг з умовним продажем, чистий лізинг, лізинг з опціоном. Окрім цього, не менш цікавим є леверидж-лізинг. Форма леверидж-лізингу, є однією з найбільш складних різновидів лізингових операцій, оскільки передбачає багатоканальне фінансування й залучення багатьох суб'єктів ринку, в тому числі і нерезидентів. За своєю суттю, леверидж-лізинг – це операція, за якої велика частка (за вартістю)

наданого в оренду обладнання отримується в найм у третьої сторони (інвестора), і в першій половині терміну оренди здійснюються амортизаційні відрахування за орендоване обладнання та сплата відсотків за взятою позикою на придбання обладнання. Це зменшує оподаткований дохід інвестора і створює ефект відстрочки податків.

Лізинг в порівнянні з іншими формами фінансування має ряд переваг. Зокрема, вони проявляються у загальному збереженні ліквідності підприємств, створенні міцної бази для здійснення розрахунків, що надає балансові переваги та страхові вигоди. Окрім загальних переваг можна виділити окремо переваги лізингу для його учасників. Переваги лізингової операції для імпортерів полягають у тому, що лізингова угода може бути розроблена з врахуванням специфічних особливостей орендарів і передбачає 100-% фінансування без вимоги швидкого повернення всієї суми боргу. Це особливо вигідно таким позичальникам, як малі і середні фірми, для яких фінансування за допомогою позики або поновлюваного кредиту стає неможливим. Лізинг дозволяє здолати фінансові обмеження при реалізації довгострокових інвестиційних проектах.

Для міжнародних лізингових компаній переваги лізингу будуть в отриманні істотних податкових пільг, розширенні номенклатури товарів, які вони пропонують на внутрішньому і зовнішньому ринках, можливості продажу товарів і послуг, реалізація яких за інших умов була б не вигідною або зовсім неможливою.

Для банків тих, що беруть участь в міжнародних лізингових операціях можливі значні податкові пільги, які дозволяють помітно знизити вартість операції і досягти вищого ступеня ліквідності кредитного портфеля. Нижча вартість операції підвищує вірогідність здійснення проектів і зменшує тягар боргів для позичальників і, тим самим, підвищує якість позик, що надаються. При цьому кредитор зберігає за собою право власності на забезпечення, що збільшує кількість інвестиційних проектів для виконання.

Актуальність розвитку лізингу в Україні насамперед зумовлена значною питомою вагою морально застарілого обладнання, низькою ефективністю його використання. Можливим варіантом вирішення цих проблем є міжнародний фінансовий лізинг.

Міжнародний фінансовий лізинг - відносно новий вид фінансування для України, що сприяє підприємствам здійснювати реорганізацію виробництва, оновлення матеріально-технічної бази не

відволікаючи при цьому одночасно великих грошових ресурсів з оборотних коштів. Приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг відбулося у 2006 році, що відкрило широкі перспективи для співробітництва з іноземними лізинговими компаніями. Таке приєднання до уніфікованих правових відносин у сфері лізингу щодо оформлення та виконання міжнародних лізингових угод, мають важливе методичне значення для удосконалення нормативно-правової бази України. Оскільки норми цієї Конвенції безпосередньо діють при майнових відносинах, що виникають при укладенні та реалізації договорів, пов'язаних з операціями лізингу, сторонами яких є компанії різних країн.

Аналіз розвитку міжнародного лізингу у провідних європейських країнах показав, що сукупна вартість угод фінансового лізингу укладених у Німеччині складає – 43,8 млрд. євро, Франції – 36,4 млрд. євро, Великобританії – 34,9 млрд. євро [2,с.174]. В Україні на початок 2013 року сукупна вартість угод фінансового лізингу, становила 4, 3 млрд. євро, що у десять разів менше, ніж аналогічний показник розвинутих країн. Серед діючих договорів фінансового лізингу переважають угоди в галузі транспорту (57,41%), сільського господарства (20,26%), будівництва (4,86%) та сфері послуг (3,30%). Основними джерелами фінансування лізингових операцій були позичкові кошти, в тому числі банківські кредити (81,13%), при цьому їх питома вага зменшилася у порівнянні з минулим роком, а питома вага власних коштів лізингових компаній у порівнянні з минулим роком збільшилася і становить 18,57% [3].

За даними звіту Global Leasing Report [4, 5], показники «проникнення лізингу» в економіку України на протязі останніх 3 років мали тенденцію до покращення, однак продовжують залишатися низькими. Повільні процеси накопичення основного капіталу в Україні в період світової кризи позначилися на показниках лізингової діяльності, а саме частка лізингу знизилася з 0,7 % ВВП (у 2009 році) до 0,20 % ВВП (у 2011 році), а в 2012 році досягла 0,65 % ВВП. Необхідно зазначити, що в країнах-лідерах за цими показниками, до яких належать Естонія та Кіпр, обсяг лізингової діяльності складає 5,13 та 4,33 % ВВП відповідно. З огляду на зростання обсягу укладених лізингових угод у 2012 році, у рейтингах Global Leasing Report 2013 Україна вперше піднялася до 42 позиції за проникненням лізингу із показником 1 %. Отримані результати в

цілому адекватно відображають нинішні регіональні та галузеві тенденції розвитку України.

Неефективний інвестиційний менеджмент, та слабкі важелі регулювання фінансових послуг гальмують розвиток лізингу в Україні. Серед інших проблем можна назвати недосконалість механізмів оподаткування міжнародних лізингових операцій, що створює умови для його використання у податковій оптимізації при відмиванні коштів, отриманих злочинним шляхом. Використання у лізинговому бізнесу тіньових схем, недосконалість податкового законодавства призводять до недоотримання податкових платежів, і, взагалі до спотворення самої суті лізингу. Все це породжує інвестиційні втрати для національної економіки. Відсутність системи економічного стимулювання розвитку міжнародного лізингу в Україні, низька інноваційна спрямованість регулятивних заходів держави, нерозвиненість системи страхування лізингової діяльності, відсутність пільгового кредитування, несформованість державної політики щодо перспектив розвитку сектору фінансового лізингу та інші проблеми стримують розвиток міжнародного бізнесу і в цілому перешкоджають підвищенню конкурентоспроможності економіки України.

Список використаних джерел:

1. Іонова М.М. Міжнародний лізинг як механізм інвестування в умовах посткризового розвитку світової економіки/ М.М. Іонова // ВІСНИК МНТУ: зб. наук. праць. – Серія: Економіка. – 2011. - № 2 (5). - С.112-117.

2. Левченко В.П. Розвиток фінансового лізингу України в розрізі спільного європейського ринку/ В.П. Левченко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. - № 2. - С.174-182.

3. Рейтинг лізингових компаній за результатами 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.leasing.org.ua/ua/rating/2012/>

4. Global Leasing Report 2013 [Електронний ресурс] //WhiteClarkeGroup's. Режим доступу до журн.: http://www.whiteclarkegroup.com/knowledgecentre/category/global_leasing_reports

5. Щодо ризиків тінізації лізингових операцій в Україні. Аналітична записка: Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/articles/1161/#_ftn1